

Ecouri la Festivalul Internațional al Teatrelor de Marionete

Philippe Genty:

'Românii ar trebui să se inspire din arta tradițională'

Prezența dumneavoastră în România este un eveniment. V-a emoționat faptul că atât de mulți oameni au venit să vă revadă?

Da, exact acesta este cuvântul. Am fost foarte emoționat să descopăr în sală atât de mulți spectatori ai creațiilor mele din anii trecuți și, mai ales, să observ că acestea au rămas în memoria lor. Reacția sălii m-a făcut să înțeleg imediat că publicul este format din oameni de teatru. Nu pot considera ceea ce am făcut la sala Amfiteatru a TNB un atelier propriu-zis, pentru că au fost foarte mulți oameni și a lipsit lucrul efectiv. A fost mai degrabă un expozeu. Este pentru prima dată când ne prezentăm în felul acesta. Am fi preferat, desigur, să venim cu un spectacol...

Credeți că obiectivul Festivalului Internațional de Marionete, "Noile tendințe", a fost atins?

Nu cred... mai degrabă "vechi tendințe"... Și când spun aceasta, mă refer numai la latura plastică. Am regăsit aceleași imagini

de acum douăzeci de ani. Este, în mod cert, o problemă legată de bani, dar, indiferent de aceasta, cred că nu se acordă o importanță prea mare formei. Aș vrea să mai spun ceva: cred că marionetiștii români ar trebui să se inspire din arta tradițională. Nu am găsit la București spiritualitatea românească și, de aceea, eu și soția mea am hotărât să facem o călătorie în nordul țării. Am fost impresionat de marea creativitate a acestui popor. Ne-am îndrăgostit de nordul Moldovei, de casele țărănești, de acoperișuri și de porți, toate – de o frumusețe tulburătoare. În pictura mănăstirilor am descoperit adevăratele "proporții" ale personajului. Personaje mici, personaje mari, spații diferite, la diferite scări, o incredibilă forță de sugestie, variante nenumărate de perspective, teme fascinante, bogăție de planuri, planuri superpoziționate... Practica de a construi păpuși cu corpul mic și capul mare mi se pare o pistă greșită. La mănăstiri – vreau să repet

acest lucru – am descoperit adevăratele proporții.

Și care ar fi "Noile tendințe"?

Cel mai nou este "teatrul de obiecte". Un teatru interesant, pentru un public restrâns, în care obiectele sunt detumate de la funcția lor obișnuită. "Obiectele" își păstrează memoria, utilizând-o în diverse maniere. "Obiectele" devin metafore... Este un teatru al cruzimii, al derizivității, al umorului. Ar mai fi teatrul-dans (Pina Bausch), teatrul cu marionete (Bob Wilson), dansul cu marionete (Carolyn Carlson)...

Cât de importantă este autobiografia în creațiile dumneavoastră?

De multe ori pomesc de la ea. Mă analizez, pomind mereu de la copilăria mea, de la traumele mele, de la momentul morții tatălui meu, de la gândul meu de atunci că mi-aș fi omorât tatăl (mă aflam în plină perioadă oedipiană)...

Delia Voicu

Roman Paska:

'Teatrul de păpuși este teatrul noului mileniu'

Care este impresia dumneavoastră în urma întâlnirii cu publicul românesc?

Am observat că publicul prezent la workshop-uri a fost, în cea mai mare parte, diferit de cel care a venit la spectacole. Am fost foarte plăcut surprins de nivelul de cultură al acestor oameni, superior celui din Statele Unite.

Cum a fost întâlnirea cu Teatrul "Țândărică"?

Trebuie spus că toți cei care existăm în teatrul de marionete am auzit de "Țândărică" de foarte mult timp. M-au impresionat întâlnirile cu Margareta Niculescu. "Țândărică" are pentru mine o valoare aproape mitică; este recunoscut ca un mare teatru experimental. A fi aici este împlinirea unui vis. Încă din prima zi când am pășit pe ușa teatrului am fost foarte emoționat – eram la "Țândărică"! Sper că în lumea foarte mică a păpușarilor acest festival va însemna un nou început.

Ce ne puteți spune despre tema din acest an a festivalului?

Am fost considerat multă vreme un artist al "noilor tendințe"; așadar, sunt familiarizat cu o astfel de idee. Este tema din perspectiva căreia trebuie să privim teatrul noii generații. Nu tot ce pare nou este însă într-adevăr așa. Cel puțin, nu pentru toată lumea.

Aveți în vedere o tentă mistică a acestei arte?

Într-un fel, da. În alte vremuri ar fi putut fi considerată o artă mistică. În timpul nostru, mi-e teamă, totuși, să o numesc așa din cauza degradării semantice a acestui cuvânt, ajuns să fie tot mai des asociat ideii de mistificare. Dincolo de asta există și credința, specifică tuturor formelor modernității, că realitatea este mult mai profundă decât poate fi percepută în termeni vizuali, materiali. Există un impuls al artistului de a explora tocmai aceste arii ale experienței umane. Cred că păpușa poate răspunde unui astfel de impuls.

Cum puteți explica paradoxul pe care l-ați formulat în timpul workshop-ului: "un teatru de marionete, fără marionete"?

Este un vis, o ipoteză ideală. Teatrul de păpuși a încercat să se definească, în ultimii ani, ca un teatru al obiectelor. Pentru că imaginea sa esențială este aceea a unui om care animă un obiect de orice fel; așa cum imaginea cea mai simplă a teatrului dramatic este un corp gol, într-un spațiu gol. Mă întreb totuși dacă păpușa mai este suficientă pentru ideea de teatru de păpuși în sensul de care vorbeam. Aceasta este mai mult o problemă teoretică în care se poate concepe, cred eu, un teatru de păpuși fără prezența concretă a obiectului.

Care credeți că este rolul teatrului de păpuși la acest sfârșit de secol?

Foarte important. Mai mult, cred că teatrul de păpuși este teatrul noului mileniu.

Octavian Saiu